

№ 5

ყოველკვირეული ჟურნალი

1907 წ.

მესამე დღის დავუბათი.

აგენტების საყურადღებოთ

ბ. ბ. აგენტებს „ეკალის“ რედაქციამ დაბეჯითებით თხოვს, რომ სვედრი ფულის გამოგზავნა დაახლოვდნ.

ფულები უნდა გამოგზავნოს შემდეგი ადრესით: Тифлисъ, типографія «Сорапань» Платону Гедвановичу Гачечиладзе

ფეხანი გეგეჭკორი. აშხ. გეგეჭკორი, სენაკის მაზრიდან, 27 წ. ახალგაზდაა. მან მიმდინარე წელს დაამთავრა იურიდიული ფაკულტეტი მოსკოვის უნივერსიტეტში. როგორც

სტუდენტობის დროს, ისე შემდეგაც მუშაობდა პარტიაში; 1904 წელს დაპატიმრებული იყო მოსკოვში სტუდენტების მოძრაობაში მონაწილეობისთვის. განვითარებული, დინჯი და კამოლაპარაკე ყმაწვილია. („ცისკარი“).

ამხანაგების მიწარ-მოწარა.

ღამის რაინდები

(სურათი)

(სოფლიდან ქალაქში)

სერგო. შენ რა გიჭირს, ძმაო ვასო,
 ცხაფრებ მაინც დიდ ქალაქში,
 გოღოგინსკზე დასეირნობ,
 ფეხს ან ისვრი დიდ ტალახში.
 შე სიცილით მაკანკალებს,
 რადგან ხშირათ ვათევ კარში,
 შექებებოც სულ დამდევენ,
 ვფრთხილობ, ან დაუსვთე სახლში.

ვასო. ქალაქი, ძმაო, რას მარგია?
 განა ის შე წამადგება!...
 შენ მგადას მაინც ხომ შოულობ,
 შე ისიც კი შენატრება...
 გოღოგინსკზე რამ დუქნები
 ეგულაფერით ავსილია,
 ჩემ ჩემებში წყალი შედის
 და შე მით ვარ დასჯილია...
 ეს ქვეყანა, ხომ კი იცი,
 რჩეულ გვაძოთა სადგურია,
 ჩვენისთანა „ზედმეტებს“ კი
 აქაც შიან და სწეურია...

სერგო. კაცო, საჭმელს ვინდა ჩივს,
 სახლში თუ კი მკეცებდენ,
 ჩვენებური შექებებო
 დღე და ღამე რამ ან მდეფდენ.
 დიდ ქალაქში, ხომ კი იცი,
 გაძვრება და გამძვრები,
 მართალია მოგშივდება,
 მარა კარგათ არც შე ვძლები...

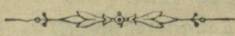
ვასო. რადა ვითხრა, ჩემო სერგო?
 შენც მართალი, მეც მართალი!...
 ჩვენ კარგ დროზე შევიგებით,
 რამ ან იყო სამართალი.
 და ამისთვის ჩვენ წილათ გვხვთა
 შიმშილი და ტყეში ბინა.
 მარა იმედს ნუ დაუკარგავთ,
 მოვემსადათ ბრძოლისთვისა.

ჯინჭარი

(შუაღამეა. წვიმს. ქუჩაში არავინ ჩანს. ერთი მაღალი სახლის ზნელ კუთხეში „ბოროდოვო“ ატუზულა, ის თოფზეა დაბჯენილი და თვლემს.)

გოროდოვო. (ფიქრში) ამბობენ, რომ პო-
 ლიცეელი მალე ღებულობს წარჩინებას... რო-
 გორ? რითი? ქრთა... მე... ბით, ქრთა... მე... ბით!..
 უნდა უფროსებს აძლიო... პროტექციით...
 ნაცნობობით... იმასაც კი ამბობენ, რომ ახლა
 აღარც ქრთამებია საჭიროო, აღარც ნაცნობობა
 და პროტექციაო!.. ე...ნა...ტა...ნი...ო...ბი-
 ...თა...ო... ეს ხომ ადვილია!.. (უცფათ წე-
 ლში აიშართება) ჰეი, შენ! წკრრრ... წკრრ...
 წკრრრ... დგორნიკ! (სვისტოკს აძლევს და
 მეფხოვეს ათვლიერებს). არა ჩანს! წკრრრ...
 წკრრრ... წკრრრ... (მერე თავისთვის) სსს!
 ცოტა ჩუმათ უნდა მოვიქცე, რომ არავინ შემ-
 ნიწნოს!.. აქ... აქ... აი, იმ სახლში კრებაა!..
 წავალ მცს კეთილ-შობილებას გამოვეუცხადებ
 (მიდის. მერე ისევ ბრუნდება და მეფხოვეს ათ-
 ვალიერებს). ის მელია, ის გაიძვერა არა ჩანს!
 ეძინება უთუოთ. ესეც კარგი! ამაზედაც ცნო-
 ბას მივცემ მის კეთილ-შობილებას!.. დგორ-
 ...ნიკ! წკრრრ... წკრრრ... წკრრრ... ახ, ახ,
 ის საძაგელი, ის ბაიყუში არა ჩანს... უეჭვე-
 ლია ეძინება!.. (რამოდენიმე მანძილს კიდევ
 გაივლის). ჰეი, დგორნიკ! (მეფხოვე გამოჩნდე-
 ბა) ოხ, შე საძაგელო, შე მეღავ, (მეფხოვე
 მიუახლოვდება) შე არამზადავ, შე ბაიყუშო,
 საღახარ?!)

მეფხოვე. რა ამბავია?! რას ილანძლები?!..
გორ. შე წუპაკო, შე ტყის მონადარო!..
მეფ. რას მემართლები, არტემ ივანიჩ?!
გორ. შე ვირ ეშმაკავ, შე შარლატანო,
 შე რაზბონიკების ამყოლო საღახანავ!...
მეფ. არტემ ივანიჩ!..
გორ. გაჩვენებ სეირს, შე წუპაკო!
მეფ. (იქით) გაგიყებულა სწორეთ!..
გორ. მის... მის კეთილ-შობილებასთან!..
 მის აღმატებულებასთან!..
მეფ. (იქით) ფეხებსაც ვერ მომჭამ!..
გორ. იქ... იქ... აი, იმ სახლში, (უთო-
 თებს) კრებაა... უნდა... უნდა დაფეცურდეთ!..
 უნდა, მის კეთილ-შობილებას მოვახსენოთ...

მეფე. თუ კია, მოვახსენოთ ..

გორ. ჰო, ივან ივანიჩ! დავეჩქაროთ...
საჩუქარი... ქრთამი... წარჩინება...

მეფე. იქნებ წითელი შურები დამაკერონ,
არტემ ივანიჩ?

გორ. ეგ უეჭველათ იქნება, ივან ივანიჩ!

მეფე. შენც ხომ მოგცემენ წარჩინებას,
არტემ ივანიჩ?

გორ. მეც, მაშა! უბნის ზედამხედველობას!..

მეფე. პენსიასაც ხომ გაგვიჩენენ, არტემ
ივანიჩ?

გორ. პენსიასაც... მხოლოდ შემდეგში...
როცა დიდ ყურადღებას დაიმსახურებ უმაღ-
ლეს მთავრობის წინაშე, როცა ბევრ საი-
დუმლოებს გაამხელო!

მეფე. მაშ, რაღას ფუტოთ, არტემ ივანიჩ,
გავამხილოთ!..

გორ. გავამხილოთ, მაგრამ...

მეფე. მაგრამ, რაო, არტემ ივანიჩ?!.

გორ. აღარსად გეგულება ვინმე?

მეფე. (ეფიცება) არა არმეგულება, ღმე-
რთი, რჯული!

გორ. ან ციხიდან გამოპარულები, ან
ციმბირიდან გამოქცეულები?

მეფე. არა, არტემ ივანიჩ, ღმერთი, რჯუ-
ლი!

გორ. შე წუპაკო!.. შე არამზადავ!..

მეფე. არტემ ივანიჩ!

გორ. შენც იმათი ცალი ხარ! მალავ, არ
გინდა, რომ გავამხილო!

მეფე. ღმერთი, რჯული, ხატი, არ ვიცი
არაფერი!

გორ. მის კეთილშობილებასთან... მის
აღმატებულებასთან!..

მეფე. არტემ ივანიჩ!

გორ. გაჩვენებ თამაშას, შე მურტალო!

მეფე. რას მემართლები, არტემ ივანიჩ?!.

გორ. მალავ, არ გინდა, რომ გავამხილო!..

მეფე. ღმერთი, რჯული, ხატი არ ვიცი
არაფერი, არტემ ივანიჩ!

გორ. მაშ... მაშ... ხომ იქნება?

მეფე. რა იქნება, არტემ ივანიჩ?

გორ. (შეუბღვერს) ვერაწავ! ტიალო! რო-
გორ ვერ მიგხვთი? ორი პატარა!..

მეფე. (გაიმეორებს) ორი პატარა... (მერე
იქით) ჩანს, წყვილი შაურიანი არაყი!... (მე-
რე გოროდოვს) ვერსად ვერ შევხვებით, არ-
ტემ ივანიჩ! შვალამეა, სამიკიტნოები დაკე-
ტილია ყველგან.

გორ. გავაღებოთ, ივან ივანიჩ!.. ჩვენ...
ჩვენ ხომ პოლიციელები ვართ.

მეფე. !!!

გორ. ხომ გაქვს შაურიანი, ივან ივანიჩ?

მეფე. !!!

გორ. (დაბალი კილოთი) დანარჩენს ოცის-
თვის შევპირდები, ივან ივანიჩ!

მეფე. !!!

გორ. იქნებ.. იქნებ „დავერია“ გქონ-
დეს სადმე, ივან ივანიჩ? იქნებ შინაურებში?

მეფე. არავინ მეგულება, რჯული, ღმერთი!..

გორ. ოოხ, შე მაიმუნო, შე წუპაკო!
არ გინდა, რომ შაური დახარჯო?

მეფე. ?!

გორ. მაშ, მის კეთილშობილებასთან... მის
აღმატებულებასთან!.. (შეჩერდება) დღეს...
დღეს კრებაა... აგერ, იქ... აგერ, იმ წითურ
სახლში!..

მეფე. (იმეორებს) წითურ სახლში...

გორ. ჰო, იქ!.. უნდა... უნდა გავამხი-
ლოთ!..

მეფე. გავამხილოთ, არტემ ივანიჩ, თორემ..

გორ. თორემ დაიშლებიან, წავლენ-წა-
მოვლენ... მერე, მათ გზა-კვალს ველარ გა-
ვიგნებთ!..

მეფე. მაშ დავეჩქაროთ, არტემ ივანიჩ!

გორ. ჰო, დავეჩქაროთ... მის კეთილ-
შობილებასთან, მის აღმატებულებასთან...

მეფე. (ბოლო სიტყვებს იმეორებს) მის
აღმატებულებასთან ..

გორ. ხომ წახვალ, მის კეთილშობილე-
ბასთან და გამოუცხადებ, ივან ივანიჩ?

მეფე. რაღას დაფუცდი!.. წავალ გამო-
ვუცხადებ...

გორ. ჰო, მოახსენე მის აღმატებულებას,
რომ... რომ, აი, იქ... (უთითებს) იმ სახლში...
იმ წითურ სახლში (აქეთ-იქით იხედება, მერე
დაბალი ხმით) კრებაა-თქვა!.. ხომ მიმიხვთი,
ივან ივანიჩ?

მეფე. ყველაფერს მოვახსენებ, არტემ
ივანიჩ!

გორ. ჩუ!.. ჩუმათ, ბაიყუშო! ნუ ღრიალებ!.. შეგვიტყობენ... გავგიფონებენ!.. (აქეთიქით) კედლებსაც კი ყურები აქვს!.. (მეფხოვე მიდის. გორ. (ზურგს შეაქცევს) ეს... ეს ხომ სხვის წარჩინებასა ჰგავს! ამას ხომ მისი კეთილშობილება ვერ მიხვდება, რომ ეს ჩემი „დოლოჟენიაა!“ (უძახის მეფხოვეს) ივან ივანი! ივან ივანი!

მეფ. (შემობრუნდება) რა გინდა, არტემ ივანი?

გორ. ვის ეკუთვნის ეგ სახლი, ივან ივანი?

მეფ. ნიკოლაი ნიკოლაის.

გორ. (კნიშკაში ინიშნავს და თან იმერებს:) ნიკოლაი ნიკოლაის!.. ხომ... ხომ

ხშირათ იმართება აქ კრებები, ივან ივანი?

მეფ. დღეს მხოლოდ პირველია...

გორ. სტყუი, შე გაიძვერავე!

მეფ. სიყუმეს გეფიცები, არტემ ივანი!..

გორ. შე... შე ეშმაკის თავო, არ გინდა რო გაამხილო?! მაგასაც მის კეთილშობილებასთან!.. მის აღმატებულებასთან გავამხელ!..

მეფ. არტემ ივანი!..

გორ. (მიდის)

მეფ. (რამდენჯერმე მიაძახებს), არტემ ივანი!.. არტემ ივანი! მეფხოვე შეჩერდება და დაფიქრდება; მერე საზოგადოებისკენ) აი, პოლიციელი! შეილიც რომ იყო, არ დაგინდობს, ოღონდ კი ქრთამებს შეჰპირდი!..

(ფარდა).

კ. გულიაშვილი.

ბენია და ბეშტია.

ბენია. სალამი შენდა, მეგობარო!

ბეშტია. რაღა გვესალამება, ჩემო ბენია, როცა წუთის სოფელს აგერ გამოგვასალამე შენ!..

ბენია. როგორ!.. ცუდი ხომ არაფერი გავიგია?

ბეშტია. აბა, თუ ღმერთი გწამს, კარგს რას გავიგებდი ამ აპუნტულ დროში!..

ბენია. რა ამბავია? რა მოხდა ისეთი, რომ შენისთანა ვაშკაციც შეუშინებხარ?!

ბეშტია. შიშით არა, მარა ისე შემაწუხა კი ამ ამბავმა. აი ჩვენი პატარა გურია, შენც ქე იცი, თუ რაფერ დააქციეს, დაანგრის და, როგორც ჩანს, ამასაც აღარ აჯერებენ და კიდევ ზედმეტს უპირობენ რაცხას... აბა რა არის აგი, რომ აი ერთი მტკაველა უეზდა აუღიათ და ცალკე საღენერალ-ლუბერნატოროთ გადაუყეთებიათ და სენაკის

უეზდა, ქალ. ფოთი და ქობულეთიც ზედ მი-
უკოსებიათ!.. აი ჩვენი ოზურგეთი ათასჯერ
გადამწვარი-გადაბუგულია და აი კი მიკვირს
ლენერალ-ლუბერნატორს იქინეი ყოფნა რავე
ეკადრება!.. კაი მიცეს ღმერთმა ჩვენს მთა-
ვრობას, კაი მოწყალეობა იყოს საკუთრათ დი-
დი კაცის, დიდი ღერენალის მოცემა და ამით
ქალაქის დაშენება, მარა რაცხა სასიკეთოდ
არ უნდა იყოს და იგი მაფიქრებს. სხვაფერ
აბა სამწუხარო რა უნდა იყოს? აი ჩვენი ვა-
ჭრები დიდიკაცის მოყვარული და მოტრფია-
ლე ყოველთვის იყვენ. მახსოვს, დი-
მიტრი გურიელი რომ მოკვდა ამ ოცდა-
ხუთი წლის წინეთ დიდი გლოვა და მწუ-
ხარება იყო ოზურგეთში და თითქმის მთელ
გურიაშიაც. დევილუბეთ, დიდი კაცი, გურიის
მსახელებელი, მისთვის მთავრობასთან ენის
დამლაპარაკებელი აღარ გვყავსო. ზოგიერთე-
ბი იმასაც უმატებდენ, რომ შარშან ცას ერთი
მარსკლავი მოწყდა, აი ჩვენი თვალთ დევი-
ნახეთ, და, უთუოთ, ამ უბედურობას მოასწა-
ვებდა, უთუოთ, ბატონიშვილის მარსკლავი
იქნებოდა იგიო და სხვა. წინეთ ასე იყო და
ახლაც ბევრს უხარია დიდი კაცის მობძანება
ჩვენში, მარა მე კი რაცხა არ მითქვამს გული
და რა ვქნა...

ბენია. ვინ დანიშნეს თუ იცი? უთუოთ
ვინმე ახალი კაცი იქნება და შეიძლება კარგიც
გამოდგეს.

ბეშტია. იმას ქე ვიცნობ, ვინცხა დაუ-
ნიშნავენ ლენერალ-ლუბერნატორათ; იგი ახა-
ლი არ, აძველია. აი წინეთ პოლკოვნიკის ჩინ-
ში გადამწველი ატრიადის უფროსი რომ იყო
გურიაში და მერე სიმარჯვისათვის ღერენლო-
ბაც ქე რომ დააკერეს მხრებზე, ხო, აი ჩვე-
ნი ტოლმაჩევი.

ბენია. ის იქიდან, როგორც მახსოვს,
გადაყვანილი იყო და ხელ-ახლა დააბრუნეს?

ბეშტია. გადაყვანილი კი იყო, მარა სა-
დაც ღერენლობა მიცეს, იქინეი ბარემ ღენე-
რალ-ლუბერნატორობაც ქე მიულოცეს იმ კაცს.
რავე, ამ მის გაშენებულ-გაშენებულ ქვეყანა-
ში სხვა რომ დაენიშნათ ვინმე, საწყენათ მი-
იღებდა ამას, რასაკვირველია, და, ხომ იცი,
დიდი კაცი დიდკაცს ამისთანა პუსტიაკ საქმე-
ზე არ აწყენებს. სამართალზე რომ თქვას

კაცმა, გურიაში ღენერალ-გუბერნატორობა
სხვას სწორეთ არ უნდა რგებოდა. რავე, სხვაი
ვერც დაათენებდა იმდენ საქმეს, რაც ტო-
ლმაჩევა ქნა!.. ნახევარი გურია, შენ ხარ
ჩემი ბატონი, ცივ ქვეყნებში გადაასახლა ბუნ-
ტოვნიკობისთვის და ქეც ემართლებოდა. რა-
ვა, აი რაცხა „კრამოლნიკებია“ თუ რაცხა
ხელმწიფის წინააღმდეგი „ბუნტოჩიკები“ აღარც
თოფის ეშინიათ, აღარც ზარბაზნის, აღარც
რაცხა „პულემენტია“-ო, აღარც პოლკოვნი-
კის, აღარც ღერენლის და აბა ახლა დამაგ-
რდენ, თუ კაი ბიჭები არიან, აი უნელი ღე-
რენალ-გუბერნატორი რომ დაუბაკუნებს დე-
ზიან ფეხებს!..

ბენია. შე კაცო, გურიაში წინაზე ცხო-
ნებული აღიხანოვიც ქე იყო ღერენალ-ლუ-
ბერნატორათ, მარა ქვეყანა არ დაუქცევია;
იგი საწყალი ახლა განისვენებს „მართალთა
თანა“ და გურია კიდევ გურია არის. ამისთა-
ნა ხელობის და ადგილის დანიშვნას სულ
სხვა სარჩული აქვს, ჩემო ბეშტია! ხომ იცი,
რომ დიდკაცს დიდი-ჯამაგირიანი ადგილი
უნდა და რას იზამენ, რომ არ მისცენ სადმე,
თვარა, როგორ ფიქრობ, ლუბერნიას ლუბერ-
ნატორი ვერ უბატრონებს თუ? ვითომ ღერე-
ნალ-ლუბერნატორი რაღა უკეთესი ვინმეა ლუ-
ბერნატორზე? გუშინ რომ პოლკოვნიკი იყო,
დღეს ის ღენერალია, გუშინ რომ უბრალო
ღერენალი იყო, დღეს—ღერენალ-ლუბერნა-
ტორათ იქცა. ახლა, ერთი მითხარი, ქეუაც
ისე მიემატებოდა, როგორც ჩინები მიუმატეს
თუ? დამერწმუნე, ჩემო ბეშტია, რომ ეს ასეა
და შენც სამწუხარო არა გაქვს რა.

ბეშტია. კაი იმედი მოგცეს ღმერთმა,
ჩემო ბენია! დიახ, რაც თქვი მართალია, მარა
აგიც ხომ სათქმელია, რომ დიდ-ჯამაგირიანმა
დიდმა კაცმა რაცხა უნდა გააკეთოს, რაცხა
ვაშკაცობა და საქმიანობა უნდა გამოიჩინოს.
და ამ საქმიანობაში ღერენალ-ლუბერნატორი,
ჩვენებურათ რომ ვთქვათ, ქახრაკ-მუხრუჭათ
იქცევა. ქახრაკის საქმე ხომ დაწურვა და ამ
ჩინიანმა ქახრაკიაც უნდა, რაც ძალი და ღო-
ნე აქვს, დაწუროს და დაწუროს, რა თქმა
უნდა, არა ყურძენი, არა ქაქა, არამედ ხალხი,
აი საწყალი ხალხი... ერთი ქახრაკი კარგათ
გადაწვდება მთელ ლუბერნიას, მარა მართო

ერთ კუთხეს რომ დაუნიშნო საკუთრათ,— ისე დაწურავს, რომ სულ ჯანს გააგდებებს... აი ამას ვტირი და ვჩივი.

ბენია. ხოო, ეს ქკუაზე ახლოს არის. მარა რაღა უნდა გამოწურონ ამ ათასჯერ ქც-ბრაქ-მუხრუქში გამოვლილ ხალხს?!

ბეშტია. ხო, გამოსაწურავი რაღა დარჩა საწყალ ხალხს, იგი გაძვალტყავებულია კაი ხანია, მისი ქონი და ქენქი ნიკოკია-მიკოკიებს ერგო, მარა იგინმაც ქე იხმარეს კაი ნამუსი და აი ზოგიერთი, ისე ციხეში ტყუილათ შეგდებული (ამბობენ ფულის გამოსატყოვნათო, მარა მე არა მჯერა) ვინცხა-ვინცხაები ქე გამოუშვეს. და რადგან გამოუშვეს, აი რაცხა ორი გროში რაღა სახსენებელია!..

ბენია. ღერენალ-ღუბერნატორის ხელში მაგას ველარ გაბედვენ და ესეც კარგი საქმეა.

ბეშტია. კიდევ უფრო გაბედვენ, შენ ნუ მოუკვდები ჩემ თავს! დიდ კაცს, ხომ იცი, ბე-ფრი კარის-კაცები ახვევია გარს; მისი ნაფინ-ჩხით ბევრი ფინია კაცუნები ირჩენენ თავს ღ ამათ ყველას მომადლიერება უნდა, თვარა ისე დიდ კაცთან ვინ შეგიშობს? მერე, რავა, ფუ-ლები ცხელი ღომი ხომ არ არის, რომ პირი დაწვას თვითონ აღას, თვითონ დიდ კაცს!.. ახლა, ჩემო ბენია, ქურდობა და ქრთამის აღე-ბა მოღაწია და თვითონ მინისტრებიც კი არ თაკილობენ. აგერ მინისტრის „პოპოშნიკ“ გურკოს დამშეული ხალხის ფულებიც ქე შე-უქამია, რისთვისაც ზაკონ-კანონით ვითომ კი-დეც გაამტყუნეს, მარა დიდკაცს გამტყუნებაც ვერაფერს დააკლებს, რადგან მტყუნ დიდ-კაცს „პომილოვანიე“ ამართლებს ხშირათ.

ბენია. ესეც ქკუაში მოსასვლელია.

ბეშტია. ამას ახლა იგიც დაუმატე, რომ დიდი კაცის ახლო-მახლო ყოველთვის ბნელი ძალა ფუსფუსობს, უფრო თავ-აღებულია. ახლაც გურიში უფრო გაბედულათ ამოდრავ-დებიან ბნელი ძალები და დღეს თუ სამი ციხეა მათი მეოხებით საესე, ამ მოკლე დრო-ში ათიც კი გაივსება..

ბენია. გამაჩნდა!.. მეტა ადარ ძალ-მიძს!..
გავიბერე, გავსკადი გულზე!..
არ აკლდება, შემატება
სულ ახალი წყლული წყლულზე!..

ბეშტია. შენ რა გიჭირს, რა გაწუხებს?
რა გინახავს შენი თვალით?
მე კი ვნახე, საწყლის ოჯახს
რომ ბუგავდენ ტვინის ალით...

ანასინი

*
* *
(აკაკის მიბაძვა).

დიდხანს ვძებნე ამხანაგი,
მარა არსად მოიხსნა;
დავანებე ძებნას თავი
და ვიტინი ხა, ხა, ხა, ხა!..

ვინც მეგონა მე შებრძოლი,—
დაუღია ტყუილათ ხანა,
შევაქტიე ამას ზურგი
და ვიტინი ხა, ხა, ხა, ხა!..

ვინც შირველათ შეფაფხურდა,
მტერს შევიფდა, შეუძახა,—
დღეს მოშლიდა ეს ლახარი,
შეცინება ხა, ხა, ხა, ხა!..

დიდხანს ვძებნე მე მწერალი,
რომ ქონდა ნიჭი და ფხა,
ვერსად შევხთი, ვერ ვიპოვე
და ვიტინი ხა, ხა, ხა, ხა!..

ზოგიერთმა ახადგაზღამ
დიდი საქმე განიძახა,
მარა სიტყვით, საქმით არა,
შეცინება ხა, ხა, ხა, ხა!..

ისიც ვნახე, ქონდრის კაცმა
სხვებზე რაცხა რომ მოხმასა;
შევაბრუნე მასაც შირი
და ვიტინი ხა, ხა, ხა, ხა!..

კაცი იუოს, გინდა ქალი
ჩვენში ვეგდა არის გლახა
და რათ ვძებნა ამხანაგი,
ჯობს ვიტინო ხა, ხა, ხა, ხა!..

კრიმანჭულაძე.

დ ე პ ე უ ე ბ ი

(საკუთარი კორესპოდენტისაგან)

კაბარბურბი—1 ნოემბერს, ღუმის გახსნის დღეს,—თფილისის ხულიგნების დეპუტატი ტიმოშკინი ძალზე მთვრალი იყო. პურიშკევიჩს და კრუშევიანს „პოდრუჩკით“ მიყავდათ ის ღუმაში.

მოსკოვი. ვოსტროგოვი ღუმის გახსნის დღეს „მოსკვა რეკაზე“ გარმოშკით ქეიფობდა და ქართველებს დედას აგინებდა სოციალ-დემოკრატების არჩევისათვის.

კარნუბაღი. იოანე კრონშტადელი, ტიმოშკინის საქციელით გაჯავრებული, ლონინათ ჩავარდა. მისი ვადარჩენა საეჭვოა.

ვლადივოსტოკი. ტყუილია ის ხმები, ვითომ ვლადივოსტოკში ჯარი აჯანყებულიყოს. ეს სულ „კრამოლნიკების“ მოგონილია.

შაჰანი. ის ხმა, რომ ვითომ უნივერსიტეტში არეულობა იყოს—მოჭორილია. სტუდენტები ყველა ჭეშმარიტი რუსები არიან და მშვიდობიანობის დარღვევა ფიქრათაც არ მოსვლიათ.

კაბარბურბი. ვარსკვლავთ პალატა გურკოს სამი წლის უკან პრემიერ მინისტრობას მიცემს. ლიდვალის „კლოზეტები“ ვერ აუვიდა იმდენ ჯარიმას, რაც მას შეაწერეს, რის გამოც ლიდვალი ახალ „კლოზეტებს“ დაექმებს ჯარიმის გადასახდელათ.

ახალი ამბავი.

◆ **„ეშმაკის მათრახის“ რედაქცია** საყოველთაოთ აცხადებს შემდეგს: ვინც ისე მდაბიოთ დაწერს წერილებს პოლიტიკური ეკონომიიდან, რომ ბ. „ეშმაკმა“ გაიგოს და ისწავლოს, მას მიეცემა პრემიათ „ეშმაკის“ „იუმორისტული“ ნიჭი, მისი პოეტური აღმაფრენა და საზოგადო განვითარება.

◆ ქალაქ თფილისის გამგეობის ძველმა წევრებმა, რიცხვით ცხრა კაცმა, თავადი არლუთინსკის მეთაურობით ბოიკოტი გამოუცხადეს ქალაქის თავს ჩერქეზიშვილს და თავისი მოღვაწეობა ოქროყანის, ტაბახმელის,

კოჯორის და ფუნიკულიორის ქალაქებში გადაქვით, სადაც ახალ საბჭოებს გახსნიან.

◆ მეტრაკტირე-მესარდაფეები და რესტორანჩიკ-ბუფეტჩიკები გვთხოვენ გამოვაცხადოთ, რომ, რადგანაც „რენესანსის“ სათეატრო დარბაზში, სადაც მათ კრება ქონდათ 28 ოკტომბერს, სადილის დროს ცოტა ზედმეტათ შეზარხოშებულან, შეცთომა მოსვლიათ და მოსამსახურეთათვის 12 საათის მაგიერ ათი საათის სამუშაო დღე დაუწესებიათ.

◆ 29 ოკტომბერი თფილისელ სალახებს წითელი პარასკევი ეგონათ და ამ დღეს ქალაქის მცხოვრებნი უხორცოთ დატოვეს, მარა შეცთომა მალე იგრძნეს და 31 ოკტომბერს ისევ გაახსნილეს.

◆ დანამდვილებით გავიგეთ, რომ ბეითალ ვართანიანცს, რომელსაც „კუქისტობის“ გულისთვის ქალაქის გამგეობამ „ჟესტი“ მოაბა, შინაურ ცხოველებთან საჩივარი შეუტანია და დაკარგულ სამოთხის უკან დაბრუნებას თხოულობს. ამ მიზნით დღეს, 3 ნოემბერს, საღამოს 5 საათზე, ნავთლულის საყსაბოში დანიშნულია შინაური ცხოველების კრება. „დოკლადჩიკათ“ თვითონ ვართანიანცი იქნება, ბრალმდებლათ ორთაქალის დიდყურა, თავმჯდომარეთ ურქო კამეჩი, წევრებათ ნავთლუელი ძროხები და მდივნათ „მარტიშკას“ ყოჩი.

◆ პრიკაშიკ-დეპუტატმა **ტიმოშკინმა** ოკტომბრის 20-ში ხაზენისაგან ჯამაგირი მიიღო და 21-ში პეტერბურგს გაემგზავრა, სადაც ღუმის თავმჯდომარეობაზე თავის კანდიდატურას წამოაყენებს.

◆ ბაქოდან გვატყობიებენ, რომ ქალაქის გამგეობა სულ სიძე-სიმაძრ, ნათლია ნათლიმამ, ბიძაშვილ-ძმისწულ-დისწულ, მაპიდაშვილ-დეიდაშვილებისაგან შედგებაო.

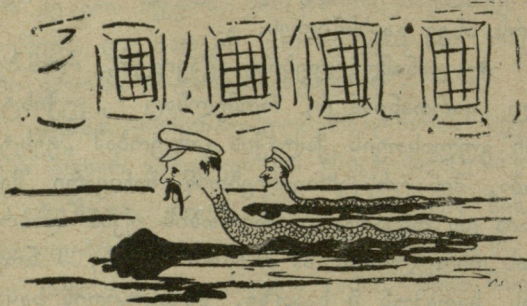
◆ თელავიდან გვწერენ, რომ ის სამი აფიცერი, რომელთაც სამმა ყაჩაღმა ნადირობის დროს იარაღი აყარა, დღე და ღამე ტყეში დაიარებინათ თავისი გამცარცველების საქებნელათ. როგორც გავიგეთ, კვალისთვის კიდევ მიუგნიათ, მაგრამ შიშით ახლო მისვლას ვერა ბედავენ.

◆ საკილაოს პლათმორიდან გვატყობიებენ, რომ იქაური მიდამო სულ „კარტოჟნიკებით“ ავსილა. შუა ქუჩაში გახურებული

ნარდის თამაშია და დუქნებში ხომ, ნულარ იტყვიოთ, „სტო“, „ვერტუშკა“ და „ჩერეხი“ გადად-გადმოდის.

◆ მიხაილოვიდან გვწერენ, რომ იქაურ სადგურის უფროს ბ. ქ—ძეს დეპუტატ ტიმოშკინისათვის დებეშა გაუგზავნია, რომლითაც თხოვს პურიშკევიჩის მიმართოს და შეახვეწოს, რომ მას, ბ. ქ—ძეს, დაბალ მოსამსახურებებთ „პაგრომშიკები“ და „შპიკები“ გამოიუგზავნონ.

ციხის ადმინისტრაცია.

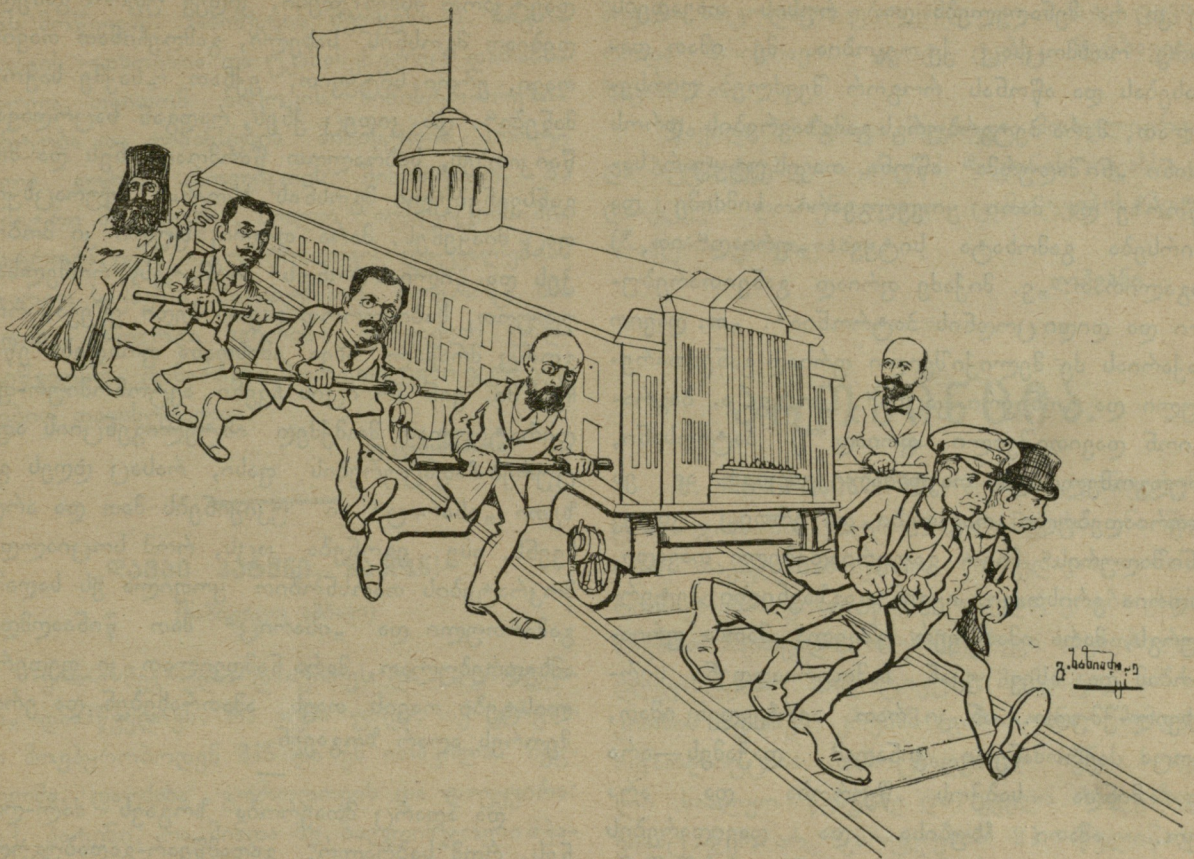
საგანგებოთ დამინაშნეს
თანაშემწეთ ჩემებრ გველი...
ვაი მაშინ ტუსადებსა,
თუ შეგნაშნეთ სადმე სვრედი!..

კვირიდან კვირამდე.

მესამე დღეა. „გაფრიალებულ“ ამომრჩეველთა გაპანდურება. „ილიას საღამო“. გურიის დაწინაურება.

გაიხსნება დღეა, მარა თქვენ მაშინ წაიკითხავთ ამ სტრიქონებს, როცა ის გახსნილი იქნება. და გაგიხარდებათ კიდევ მისიმშვიდობით და უფათერაკოთ გახსნა. ახლა გაიხსნება წინანდელი დუმის მზგავსი კი არა, არამედ არა მზგავსი, ესე იგი უმზგავსო დღეა. პირველი დღეა იყო რევოლიუციონური, მეორე ოპოზიციონური, ხოლო მესამე იქნება ხულიგანულ-რევოლიუციონური. მერე და ეს ცუდი რამეა თუ? ახლა, ამბობენ, ხულიგნებიც გარევოლიუციონერდებიან და ქვეყანას ჯვარს აცმენ თავისუფლებისათვისო!.. არა, შემეშალა, ქვეყანას კი არა, ივითონ თავისუფლებას აცმენ ჯვარს ქვეყნისთვისო. მე

რომ კაცმა მკითხოს, ეს სულ ერთია, რადგან წალმა იტყვი თუ უკულმა—მანც ბრძოლაა თავისუფლებისათვის და ამის მეტს, ერთი მითხარი, რევოლიუციონერები რაღას აკეთებენ? აქედან დღესავით ნათელია, რომ მესამე დუმაც რევოლიუციონური იქნება. რავა, აიჩენი ოკტომბრისტები ვითომ რაღა სხვებზე ნაკლები რევოლიუციონერები არიან?! და თუ არ არიან, დუმაც ხომ მათ ხელშია ახლა. მე ძალიან მივირს, რომ ოკტომბრისტებსაც ხულიგნებს ეძახიან!.. რა დააშავეს ამ კაცებმა!.. და ან მათზე მეტი რა გააკეთეს, მაგალითათ, სოციალდემოკრატებმა? თავიფლებისათვის ისინიც იბრძვიან და ესენიც და, მე მგონია, მათ შორის განსხვავებაც სულ ცოტა უნდა იყოს. სოციალდემოკრატებს თავისუფლების მოსაპოვებელ საშვალებათ არ სწამთ საველე სასამართლო, სააღყო და სამხედრო წესები და სხვა ასეთი ზომები; ოკტომბრისტებს კი ყველა ეს საჭიროთ მიაჩნიათ, მარა ისინი უფრო კკუიანი კაცები არიან და ქეც უნდა დავუჯეროთ. მართალი თუ გინდათ, სოციალდემოკრატები ღუნწი რევოლიუციონერები არიან, რადგან ისინი არც ქვეყანას იმეტებენ თავისუფლებისათვის და არც თავისუფლებას ქვეყნისათვის. ოკტომბრისტები კი, როგორც გამოტოილი კაცები, ერთ-ერთის მოპოვებას ალევვენ თავის ძალღონეს. მათი ტაკტიკით საჭიროა, რომ თავისუფლებისათვის ბრძოლაში გაწყტეს ანუ, უკეთ რომ ვთქვათ, გაწყვიტონ მთელი ქვეყანა (რა თქმა უნდა, გარდა ხულიგნებისა) და მერე გამოცხადდეს სრული თავისუფლება; ან და ქვეყანა უკლებლათ და უფნებლათ დარჩეს, მარა მის უფნებლობას თავისუფლება შეეწიროსო. მოკლეთ რომ ვთქვათ,—თავცსუფლება უხალხოთ, ან და ხალხი უთავისუფლოთ, აი ოკტომბრისტების რეალური პოლიტიკა, რის განხორციელებაშიაც მათ შეუდგებიან მხარში, რა თქმა უნდა, პურიშკევიჩები, ბობრინბკები, ევლოლები და ძმანი მათნი. და რადგან ყოველივე ეს საშინაო საქმეა და გარეთ გამოსატანათაც არ ღირს, აღარც ის არის საჭირო, რომ თავრიდის სასახლეში გამართონ ერთი ვაი-უშველებელი. ეს სასახლე მანც ისე დანავსულია პირველი და მეორე დუმის დროიდან, რომ სხვავან თუ არ გადიტანეს, იმ აღ-

მესამე ღუმას ხულიგნები მიაგორებენ დაღმართ-დაღმართ.

გილას ერთ გროშათაც არ ღირს. ვინ არ იცის, რომ რაც რამ კარგია ხალხისთვის,— ყველაფერი სტოლიპინის კანცელარიაში კეთდება და იქიდან გამოდის. ამიტომ ოკტომბრისტებიც არ ისურვებენ განმარტოებულათ მუშაობას და სტოლიპინსაც დაიხმარებენ. ამას ადვილათაც მოახერხებენ ისინი: წამოუსვამენ, შენ ხარ ჩემი ბატონი, ამ თავრიდის სასახლეს ხელს იქიდან-აქედან, ეტყვიან „ელესას“ და ერთ წუთში ჩააგორებენ სტოლიპინის კანცელარიაში. მე შენ გეტყვი გაუჭირდებათ ეს თუ? სტოლიპინის კანცელარია ეგერ არის ქვევით ჯურღმულში და ღუმის დაღმართ-დაღმართ ჩაგორებასაც დიდი ჯაფა არ დაჭირდება. მაშ, მესამე ღუმა მიდის დაღმართ-დაღმართ...

და მასთან ერთათ ჩვენი ბრწყინვალე წოდებაც დაღმართ-დაღმართ მიბძანდება. როგორც ბრწყინვალეს, რა თქმა უნდა, ბრწყინვალე ადგილსაც უნდოდა დაბძანება მას, მარა ველარ მიაართვეს!.. აი სახელმწიფო საბჭო რომ

არის, შარშან ქე ყავდა იმაში არჩეული თავისი წარმოდგენილი ჩვენს თავად-აზნაურობას— განსვენებული ილია ჭავჭავაძე, მარა ილია ქე მოკლეს ფედერალისტებმა, არა, უკაცრავათ, ვინცხა სხვებმა, და ახლა მის მაგიერის არჩევა კი ველარ მოახერხა. თავად-აზნაურობამ და ქე დარჩა ასე პირში ჩალა-გამოვლებული!.. რავა, აქედან ხელი და საცთელი კი არ დაუკლია ჩვენს ბრწყინვალე წოდებას, მარა არაფერი გაუვიდა, რადგან რუსების ბრწყინვალე წოდებამ პანღური კრა ქართველების ბრწყინვალე წოდებას და უკან გამოაბუნძულა მისი წარმომადგენლები. მერე, იმას არ იტყვი, რა კაცები გაგვიპანღურეს იმ ოჯახ-დასაქცევლებმა!.. ოთხი კაი დაქებული ბრწყინვალე თავადი იყო პეტერბურგს გაგზავნილი იმ იმედით, რომ ერთი მათგანი ყოვლის უეჭველათ ერთხმათ იქნება არჩეული საბჭოს წევრათ მთელი რუსეთის ბრწყინვალე წოდების წარმომადგენელთა მიერო. ეს ოთხი თავადი,

მე კი რა მენადღლება და, რუსის თავადებს ბარე ოთხმოცსაც ქე ჯობია. მე იმათ დაფასებას და აწონას როგორ შეეძლებ ღირსეულათ, მარა პეტერბურგს გამგზავრების დროს ისინი „ნიშადურმა“ აწონა თავის უტყუარ სასწორზე და მათი ყოველგვარი სიმძიმე და ღირსება გამოხატა სიტყვა: „ფრიად“ ით,*) მაგალითათ: „ვ. მიქაძე ფრიად განვითარებული და დიდი ცოდნის პატრონია“. „თ. დავით ზაქარიას ძე მელიქიშვილი ფრიად განვითარებული და გონიერი კაცია“. „თ. გ. ა. ბაგრატიონ დავითიშვილი ფრიად***) პატიოსანი, მიუღდომელი და თავდაბალი კაცია“. აი ეს გაფრიალებული თავადები და ერთიც კიდეც „ნიშადურის“ მიერ გაუფრიალებელი თავადი, ანდრია ერისთავი, იყვენ გაგზავნილი პეტერბურგს, მარა იმათ ვერ უშველა მათმა ფრიადობამ და ისევ უკან ჩამოფრიალდნ სირცხვილ-ჭმული. ან კი რათ აირჩევდნ იმათ, როცა ერთმანეთი კინაღამ დაქამეს—არა მე მინდა საბჭოს წევრობა და არა მეო. ამათი ჩხუბისა და დავიდარების მნახველი რუსის ბრწყინვალე წოდება შეშინდა—საბჭოშიაც შუღლი არ შემოიტანოს განაპირა თავადმაო და სულ რუსული ატკაზი უთხრა ყველას საბჭოს წევრობაზე. ცოტა მუჟიკური შედარება კია, მარა რა ვქნა, მე გაფრიალებული კაცი არ ვარ და ძაღლებისა და ძვალის ამბავს უნდა შევადარო აღნიშნული წარმომადგენლების საქციელი.

მარა ის რაღას შევადაროთ. რომ „ილიას სალამო“ ჩააფლავეს ჩვენმა ფედერალისტებმა? აი დალოცვილები ქვეყანას აყრუებენ ილიას ფარისევლური ტირილით და ის კი ვერ შეუგნიათ, რომ მარტო ტირილი და თავზე ნაცრის დაყრა არ კმარა განსვენებულის პატივსაცემათ. აბა რასა გავს ეს, რომ ილიას სახელით ქვეყანას თავი მოუყარეს საარტისტო საზოგადოების დარბაზში, სადაც განსვენებულ მგოსნის ნაწერების ხელოვნურათ წარმოდგენით, ხელოვნურათ წაკითხვით უნდა

*) იხ. „ნიშადური“ № 9.

**) ორიბინალში „მეტად“ არის, მარა კორექტურული შეცოთმა უნდა იყოს.

დაეტკობო მსმენელები, კიდეც უფრო განედიდებით მგოსნის სახელი, გამოეჩინათ თავისი თავი, ერთი სიტყვით, ექნათ „საქმე საქაქმანები“. და კიდეც ქნეს, რადგან საცოდავთ წაკითხვას, საბრალოთ წარმოადგინეს და მით განსვენებული მგოსნის ხსოვნას შეურაცხყოფაც მიაყენეს. მარა ფული, ფული კი მობოქეს და „ილიას ფონდს“ მიუმატეს, რომელსაც უთუოთ, საბოლოოთ ისეთი ბედი ეწევა, როგორც მრავალ სხვა ამისთანა ფონდებს ეწია ჩვენში. ვინ არ იცის ჩვენი ავტონომიურ-ფედერატიულათ მომქმედ ინტელიგენციის აფაქურებ-ჩაფაცურების ფასი, რასაც დღეს გაზეთი „ისარიც“ კი უკიჟინებს მათ და არცხვენს. ასე ეგონება კაცს, რომ სოციალდემოკრატების თაოსნობით ყოფილა ეს სალამო გამართული და „ისარიც“ მათ წინააღმდეგ ამხედრებულაო, მარა ნამდვილათ კი ფედერალისტები თავის თავს ამათრახებენ და ერთი მეორეს აღარ ზოგავენ...

— და აღარც მთავრობა ზოგავს ძალ-ღონეს, რომ საბრალო, გადამწვარ-გადაბუგული გურია როგორმე დააწინაუროს. რავა, თვითონ გურულები არ იყვენ, რომ რესპუბლიკას თხოულობდნ შარშან? და, ეს არის, ქეც განახორციელეს ახლა. ოზურგეთისა და სენაკის მაზრები, ქობლეთი, სამტრედიის საბოქაულო და ქალ. ფოთი,—აი ახალი რესპუბლიკის ფარგალი, აი მისი ტერიტორია. ქალაქი ოზურგეთი,—აი რესპუბლიკის პრეზიდენტის, რეზიდენცია, აი რესპუბლიკანური ჯარის მთავარი შტაბის სადგომი. თქმა არ უნდა, კვი წარმატებაა გურულებისათვის და ღირსიც ქე არიან. რავა, მთელ რუსეთის იმპერიაში გურულებმა გაითქვეს სახელი თავისი რევოლიუციონერობით და აბა ვის უნდა მოეპოვებია ყველაზე ადრე სანატრელი „თავისუფლება“, თუ არა იმათ!.. მართალია, ჯერ-ჯერობით პრეზიდენტი საყოველთაო, თანასწორი, პირდაპირი და ფარული კენჭის ყრით არ არის არჩეული, მარა სულ ერთია, იმისთანა ღვთისა და კაცის საყვარელ კაცს, როგორიც არის ახალ დანიშნული პრეზიდენტი-გენერალ-გუბერნატორი, არჩევა რათ უნდა?! არ უნდა და ისიც აურჩევლათაც შედგომია სამინისტ-

როს მოწვევას. კაბინეტის შედგენა ბ. ნიკო-
კისთვის უთხოვნია და უკანასკნელიც დათანხ-
მებულა. თვითონ ნიკოკის მინისტრ-პრეზი-
დენტობა და ფინანსების მინისტრის პორტ-
ფელი აუღია. პოლიციის მინისტრათ ბ.
დიმიტრი მოუწვევია, ხოლო იუსტიციის მი-
ნისტრობა ივან იაგორიჩისათვის დაუვალეობა.
საგარეო საქმეთა მინისტრათ, როგორც ხმა
დადის, გრიგოლ ხლიჩინა მჯაყველი უნდა
მოიწვიოსო, დანარჩენი პორტფელები ჯერ-ჯე-
რობით თავისუფალია.

უკულმართი

„დავანი პატენი, ზაკონ!“

(ნამდვილი ამბავი)

ერთი მეგრელი დაიჭირეს და „უჩასტკა-
ში“ დააწყვიდეს. რა თქმა უნდა, იქ კარგათ
არ მოეპყრობოდენ მას და ეს ითაკილა მეგ-
რელმა. დაუძახა გოროდოვის და დაუყვირა:
„აქ, პატენი, რა მინდა მე, ბაღლინჯოები მქა-
მენ, დავი ზაკონ!“ო. გოროდოვოს გული
მოუვიდა, როგორ თუ მიყვირისო და უთავაზა
და უთავაზა ცხვირ-პირში დადიანის კაცს და
თანაც უყვიროდა: „ვოტ, ტებე, კრაპოლნიკ,
ზაკონ!“ო.

წავიდა გოროდოვი, მეგრელი მოსუ-
ლიერდა და მოინდომა იმ უზღველი გოროდო-
ვის დასჯა; დაუძახა ახალ გოროდოვის და
თხოვა, რომ პრისთავთან საიდუმლო სიტყვა
მაქვს და როგორმე მინახულოსო. გოროდოვი
საჩქაროთ გაიქცა პრისთავთან და მოახსენა.
პრისთავს გაუხარდა, —მეგრელი ამხანაგებსაც
გაცემსო და დაუყონებლივ წავიდა უჩასტკაში.

— აბა, რას იტყვი, მეგრელო? რას გამა-
გებიებ ისეთს, რომ შენთვისაც კარგი დარჩეს
და ჩემთვისაცო, —შეეკითხა პრისთავი.

— მე, პატენი, მოგახსენებ, რომ სწორეფ
ძალუან უზღველი გოროდოვი გყოლიათ აქანე-
ის და დავი პატენი ზაკონ! ეს უკანასკნელი
სიტყვები ისე შეყვირა მეგრელმა პრისთავს,
რომ ის შიშით ერთ არშინზე შეხტა. შემდეგ
გონს მოსულმა პრისთავმა წამოაქცევია გო-
როდოვებს საწყალი მეგრელი და იმდენი უწ-
ყვიტინა მეგრული მათრახი, რომ სიკვდილზე

მიყარა საცოდავი; ურტყამდა და თანაც უყვი-
როდა პრისთავი: „ვოტ ტებე, მერზავეც,
ზაკონ!“ო.

წავიდა პრისთავი, მეგრელი მოსულიერდა
და ბუტბუტებდა: „რუსის ზაკონის ოჯახს კი
დააქცევს ლორენთი, იგი ცემა-ტყეპის მეტი
არაფერი ყოფილა“ო.

ლიპიანი

პროპინცია.

ს. დიდი-ჯიხაიში. მოხთა „კონფერენ-
ცია“ ჯიხაიშის ბატონ-პატრონებისა ან. მხე-
იძის თავმჯდომარებით. მიუხედავთ იმისა,
რომ კრებას ერთი წვერი აკლდა, კრება კანო-
ნიერათ ჩაითვალა. თავსამტვრევი საკითხი იყო
დღევანდელი პოლიტიკური მომენტი. ამ სა-
კითხის შესახებ კრებამ გამოიტანა შემდეგი
რეზოლიუცია: „გამოცხადებულ იქნას სოფე-
ლი საალყო წესებზე და ყველა ახალგაზდა,
ვისაც ჯერ არ შესრულებია 21 წელიწადი,
განურჩევლათ სქესისა, მიცემულ იქნას „პო-
ლევოი სუდში“. რეზოლიუციის სისრულეში
მოსაყვანათ აირჩიეს აღმასრულებელი კომისია,
რომელშიაც შედის ადგილობრივი მამასახლისი
თავის მწერალით.

ჯ—თუ.

სოფ. ძანძული. (ბათომის მხარე). ამ
ერთი კვირის წინათ, აქ მოხთა ქართველ მახ-
მადიანთა კრება. კრებაში მონაწილეობას 3,000
კაცამდე იღებდა ჩვეულებრივით. თავმჯდომარის
არჩევის შემდეგ შეადგინეს დღის წეს-რიგი,
რომელშიაც შედიოდა შემდეგი კითხვები: 1)
ჩადრის შესახებ. 2) იარალის ტარების შესა-
ხებ. 3) ბუნტის შეძენის შესახებ და 4) არ-
ჩევნების შესახებ. პირველ კითხვაზე ილაპარაკა
ერთმა მოხუცმა შემდეგი: „რადგანაც ამ დრო-
ებით აქ გახშირდა სოფლათ ხეტიალი კაზა-
კებისა, რომლებიც უთვალთვალებენ ჩვენს
ცოლ-შვილს დასანახათ, ამისთვის საჭიროა,
ჩვენს ცოლებს და ქალიშვილებს ერთის მაგიერ
ჩამოვახუროთ ორი ჩადრი და მით უზრუნველ
გყოთ მათი პირისახე კაზაკების დანახვისაგან“!ო.
მოხუცის წინადადება მოიწონეს ჭ ერთ-ხმათაც

მიიღეს. მეორე კითხვაზე ილაპარაკა ორმა ახალგაზრდა ორატორმა, რომლებმაც ასე დააბოლოვეს თავისი სიტყვები: „ყველამ კარგათ იცით, კაზაკები დღისით ხეტიალის დროს გვართმევენ სილალს და თანაც გვიჭერენ, ამისათვის ჩვენი აზრით სასურველია დღის მაგიერ შემოვიღებდეთ სილალის ღამ-ღამობით ტარებას. ეს ორნაირათ სასარგებლო იქნება: ერთი მხრით დამალვას ადვილათ მოვახერხებთ და მეორე მხრით, კერძო მტერის მოკვლა უფრო გაადვილდება“ო. ორატორები ტაშით დააჯილდოვეს და მათი წინადადება უკლებლათ მიიღეს. მესამე კითხვამ ცოტა აყალ-მაყალი გამოიწვია. ზოგი ამბობდა: „ბუნტი წითელი მინტკალია ჯოხზე წამოკიდებული“, ზოგი ამტკიცებდა: „ბუნტი სკივრშია დამწყვდეული და როცა თავს მოხსნიან, აბუნტდება“ო. კრებამ ვერ გაარკვია ეს საკითხი, მარა მაინც დაადგინა: „რათაც დაგვიჯდეს, შევიყიდოთ ბუნტი გურჯებიდან და ფასათ გადავდვათ 150 მანეთი“ო. ამ მიზნით აირჩიეს კომისია, ოცი კაცისაგან შემდგარი (ეგებ ნაკლებმა ვერ ზიღონო). მეოთხე კითხვის შესახებ დიდი ხნის კამათის შემდეგ გამოიტანეს შემდეგი რეზოლიუცია: „როცა არჩევნები მოახლოვდეს, მონაწილეობა არ მივიღოთ და მიხეზათ ავანტიურობა დავასახელოთ“ო. ის იყო, კრება უნდა დახურულიყო, რომ მოვიდა ერთი ხოჯა, რომელმაც მოითხოვა რეზოლიუციების გაცნობა. თავმჯდომარემ გააცნო მას რეზოლიუციები. ხოჯა ყველაფერზე დათახმდა, მხოლოდ ბუნტის ყიდვაზე ვარი განაცხადა: რადგანაც ბუნტს ხოჯები და ბეგები სძულს, მისი შეძენაც მავნებელი არისო. კრება დაეთანხმა ხოჯას და ამნაირათ ბუნტს პანდური ამოუსვა.

მუშა ლილიპუტი.

კეტიცია და ლოკაუტი.

I

როს დასქეჟა ხმამ თავისუფლების, ყველა მას ხარბათ ეწაფებოდა, — კაპიტალისტი, ბურჟუა, მღვდელი სოციალისტის ქურქში ძვრებოდა!..

კაპიტალისტი, ეს ტბის წურბელა, რომლის მიზანიც სისხლის სმა იყო,

დემოკრატობდა და ხალხისათვის ჯვარს რომ გაეკრათ, თითქმის მზათ იყო; ბურჟუა—მუშის გამყვლეფე-წამღლეჯი, ვითომდა მუშას მხარსა უქერდა, მაგრამ საქმით კი სხვაფერა ბჟობდა, თავისუფლებას ზიზლით უმზერდა!.. მკვდრისა და ცოცხლის გამყვლეფი მღვდელი ანაფორასა ცაში ისროდა, და აქამდის რომ მხოლოდ კუქს ცნობდა, დღეს ხალხისათვის ვითომ იბრძოდა!.. მაგრამ ცხოვრებამ ფერი იცვალა, — თავისუფლება ფეხით გათელეს და ის ბურჟუა-კაპიტალისტი, ხალხის წინაშე რომ შლიდა ხელებს, მტრათ გადაექცა თავისუფლებას, აღარა სწამდა მუშისა ბედი და მას, მსუქანსა, ზევიდან ქონდა გამარჯვებისა დიდი იმედი!..

II

ბნელ და ნესტიან ვიწრო სარდაფში, რამოდენიმე კაცი შეყრილა; აღარ მოძრაობს არსით ჰაერი, — თუთუნის სუნით მთლათ გაჟღენთილა. ყველა აქ მყოფი ფერ მიხდილია, ყველას ატყვია ტანჯვის ნიშანი და, ჩანს, დღიური ლუკმა გამხდარა მათი დღეინდელ კრების მიზანი. კარებთანა დგას ერთი მათგანი, — გამვლელ-გამომვლელთ ადევნებს თვალსა, რომ არსით გაჩნდეს ახლოს ჯაშუში, ყური არ მოკრას მათ საუბარსა — ურთ-ერთს ჭირ-ვარამს უზიარებენ და შესჩივიან ერთმანეთს თვის ბედს; ბჟობენ, თუ რა გზით უშველონ თავსა, — პეტიციაში ხედავენ იმედს!.. ბჟობენ იმაზე, რომ მათი ბედი ერთობ წყეული, უღმობელია, დღე მუდამ ტანჯვა, შრომა უზომო და ჯიბე მაინც ცარიელია!... და ამა მიზნით დაადგენ ერთ აზრს: ადებს დაუღონ მოთხოვნა, რომ შეუმოკლონ სამუშაო დრო, და თანაც მოსპონ ლანძღვა-გინება. რომ იმის ნაცვლათ, რაც დღე და ღამე ოფლს იწურავენ მეტის ჯაუთია,

მუშებს მიეცეს რამ შეღავათი:
 დრო განისაზღვროს რვა საათითა;
 რომ მთელი კვირის ქუჭყი და ოფლი,
 რაც დატანჯულთა ზედ შეხმობიათ,
 აღების ფულით ჩამოირეცხონ;
 და აქამდისინ რაც დღე სდგომიათ,
 სრულათ მიეცეს დავიწყებასა;
 გაუმჯობესდეს მათი ცხოვრება:
 მოსამსახურეს მოსასვენებლათ
 ორი თვით წასვლის მიეცეს ნება.
 და თუ აღებმა ამ გვარ მოთხოვნით
 ჩვეულებრივათ დაუწყეს კიცხვა,
 მაშინ მუშებმა მათს უარყოფას
 წინ მიაგებონ დიდი გაფიცვა.—

III

მიხაილოვის ფართე ქუჩაზე
 ყვევილობს ბალი „რენესანსისა“
 და აქ შეყრილან ხაზაინები
 ტრაქტირ-სარდაფ და რესტორანისა.
 სკამზე შემდგარა ჩარჩი სომეხი,
 გადმოუგდია ღორივით ლეში
 და მის გვერდით ზის ვინმე ბერძენი,—
 სახელ განთქმული ყველა მდიდრებში.
 აქვე ჩამსხდარან ჩვენებურებიც:
 ქართლელ-კახელნი და იმერელნი,
 რუსნი „სიტოვით“ გაჟღენთილები
 და „ჩხუს მახინჯი“ ვინმე მეგრელი,—
 ას სამოც კაცსა (ეს ხუმრობაა?)
 აქ გაუმართავს კამათი და სჯა
 და ყველა მათგანს ერთი აზრი აქვს:
 მოსამსახურებს ეკუთვნის დასჯა.
 — ესკი, თქვენმა მზემ, მეტის მეტია!..
 ჩემი პოდოსა ემესა შვრება
 და ჩემ მუშტარსა, როგორც რიგია,
 ყურს აღარ უგდებს, აღარ უძღვება!..
 — თქვენმა მზემაც, ვა! ციხე ცოტაა!..
 იმ ყურუმსაღებს ციმბირი ზვდება
 და ერთი ორი რომ გავამგზავროთ,
 დანარჩენები დაქკვიანდება!..
 — იმე, ბატონო, ყაზილარებმა
 ლამის ბუფეტი დამიკეტონ,
 ის დღე არ გავა, რომ ჩემ მუშტარსა
 რიგზე დაუხვდენ, არ აწყეინონ!..
 — წავიდა ის დრო, როს ლაქიები

ჩვენს ბუფეტებში ხაზინობდენ,
 და ვისაც დღეში ათ შაურს ვაძლევთ
 ორ სამ მანეთსაც კი ცოტაობდენ.
 — ტიელ მუდრეგნი, ნუ თუ ვერ ხედვენ,
 რომ დაიძინა თავისუფლებამ
 და გაიმარჯვა კვლავ პოლიციამ,
 ფრთები გაშალა თვითმპყრობელობამ?!.
 — დედავ! ვეი პლენი! რავა, ყმაწვილო,
 ლაქიას რავა გავაბატონებ!..
 მე მაგ პირობით მას არ შევკვირვარ,
 ერთ წუთს ნომერში არ ვაბოგინებ!..
 — მა, თქვანი ქირი, მარგალი კოჩი
 რავა ვიქ მას, რომ ლაქია მჯობდეს
 და ჩემი შრომით ნაშოვნ-მონაგებ
 რესტორანებში ის ბატონობდეს!..
 — Это нахальство и дурачество,
 свинство! გაკივის ბურჟუა რუსი.
 — არა, მამავჯან! მე „პადვალს“ ვკეტავ
 მე თვითონ მესმის სირცხვილ-ნამუსი.
 სიკვდილი არ ჯობს, რომ ჩემი სარჩო
 ვილაცა ოხერ ტეტისა მიცვე,
 თვითონ ვიარო ულუკმა პუროთ
 და დარდისაგან თავში ქვა ვიცე?!.
 კამათის ბოლოს გამოიტანეს
 სირაჯხანული რეზოლიუცია:
 „ჩვენდა პატრონათ პოლიციას ვცნობთ,
 არ გვწამს მუშების რევოლიუცია!
 თუ უნდათ მუშებს, ჩვენ დაგვიჯერონ,
 ვირივით მთელ დღეს ჩვენ გვმსახურებდენ
 და თუ არ ნებავთ? ჩვენ ხელს არ ვუჭერთ,
 საითაც ნებავთ—იქით მიბძანდენ!!.
 ჩვენ ვერას გვიზამს მათი გაფიცვა,
 ვერც პეტიცია და ვერცა „ბუნტი!“
 და, რომ მუშებმა ჭკუა ისწავლონ,
 აღებმა სტკუცეს მათ ლოკაუტი!..
 მაგრამ როდემდის, ხაზაინებო,
 როდემდის უნდა გამაგრდეთ მაგ გზით?
 ნუ თუ არ იცით, რომ მუშამ იცის
 დიადი ბრძოლა ახლა სულ სხვა გზით?!...“

IV

თუმც დღეს მუშების განკითხვის დღეა,
 ქალაქ, სოფლებში სისხლი ინთხევა,
 რაც ნეტარ დროში გაკეთებულა,—
 დღეს ძველებურათ ინგრევ-იქცევა;

თუმც დღეს აღები კვლავ სწოვს მუშის სისხლს,
 ხარბი მოძღვარი კვალად ყვლეფს გლეხსა,
 გაუმადლარი ჩარჩი—ბურჟუა
 მუშებში ხედავს მოსისხლე მტერსა;
 მაგრამ დადგება ის ნეტარი დღე,
 როს მოგლება ბოლო ტანჯვასა
 და დღეს, ვინც სცხოვრობს ფუფუნებაში,
 ხვალ გაეკვრება გოლგოთის ჯვარსა!..

მიმინო.

კ რ მ ბ ა

წმიდათა დიდთა სსსწაუღ-მომქმედთა და დიხს-შე-
 მისილთა მამთა ჩვენთა—სოფლომონ ჩუღურეთე-
 ლისა, ზოფაიკვტ იანმუკედისა, ნესტორ მთაწმი-
 დედისა, იოსებ ნავთფულედისა და ძმთა მათთა,
 მათთა ლოცვითა და ვკდრებითა გვაკურთხე, მა-
 დალ-დიხსო მამთა!

და იყო დღე იგი 31 მაისისა, რაჟამს
 შეიკრიბენ ქურუმნი და დიაკონნი მათნი დი-
 დსა მას სახლსა შინა რომელი იწოდების სე-
 მინარიათ. და აღახენეს ბაგენი თვისნი და ხმი-
 თა საყვირისათა ღალად ჰყვეს: „რამეთუ მო-
 ვალს ჟამი და აწვე არს, ოდეს მონათა და
 მორჩილთა ჩვენთა, რომელთა ეწოდების დია-
 კონნი და მედავითნენი აღტყინდენ ჩვენზედა
 და დიდითა მით იერიშითა წაგვართვან ჩვენ
 წილადობისა ჩვენისა მესამედი, ვინაიდან, ვი-
 თარ განუწყსებიეს წმიდათა მათ წინაპართა
 ჩვენთა მიცემად მათდა ჩვენდამი მეოთხედისა
 ნაწილისა, ყოვლისავე მისგან, რაიცა მოგვე-
 ცეს ჩვენ სასყიდლოთ გონებით ბრმათა და
 ჩლუნგთა მრევლთა ჩვენთაგან. ვინაიდან დია-
 კონთა მათ არ ძალუძსთ ცხოვრება შემოსა-
 ვლითა მით, რომელსა მივსცემთ ჩვენ და რა-
 მეთუ დაკინდეს და დაგლახაკდეს ფრიად,
 კოლნი და შეილნი მათნი ვლიან შიშველ და
 კუჭი მათი ცარიელ არს, ვითარცა გოგრა
 ჩვენი, ამისთვისცა ვიდრეღა მთავარ-დიაკონნი
 იგი და მედავითნენი შეიკრიბებიან საყოფელ-
 თა ჩვენთა, გვიჯობს ჩვენ, ღირსნო მამანო ჭ
 ძმანო, მიცემათ მათდა მესამედისა ნაწილისა
 მეოთხედისა წილ, ხოლო უარის ყოფა ამისა
 მოგვიტანს ჩვენ ზიანსა ფრიად და დიაკონნი
 წარმოვლიან ჩვენზედა წინწილითა და ებნითა
 და ვითარცა ლაშქარი იგი ნაბუქოდონოსო-

რისა, დასქექს ჩვენზედა და აღვავის ჩვენ პი-
 რისაგან ქვეყნისა ვითარცა სულითა მის დი-
 დისა ნიავექარისათა. და იტყოდენ რა სიტყვა-
 სა ამას მხედართ-მთავარნი იგი მოიჭრეს მათდა
 მიმართ ხმლითა და თოფითა მით და ურტყმი-
 დეს თხემსა მათსა ზედა ყვრიმლსა და მათრა-
 ხსა, ვითარცა წმიდამან მან ღვაწლით შემო-
 სილმან გიორგიმან უგმირა ვეშაპსა მას შუბი,
 ეგრეცა მათცა უგმერდეთ ხიშტსა და სცემდენ
 მათრახსა რეზინისასა და იყო ხმა დიდი ყვი-
 რილისა და ტირილისა და ღრტყენანი კბილთა
 და წმიდანი კუნკულნი მათნი ჰგვიდენ ქუჩასა
 და ანათორანი მათნი ვითარცა კრეტსამბელი
 ტაძარსა შინა იფხრიწებოდა და სცვიოდა მი-
 სგან ნაქერნი დანაკუწნი, ვითარცა ღრუბელნი
 მთათა შინა, ჟამსა მოახლოვებისა წვიმისასა,
 და იყო დღე ესე ფრიად ღირს შესანიშნავი
 ცხოვრებასა შინა ქურუმთა და მთავართა მათ.

ხოლო მეორისა წელისა დეკემბერსა რი-
 ცხვით მეათორმეტესა დღესა კვალათ შეიკრი-
 ბენ ქურუმნი იგი და დაადგინეს მიცემათ დი-
 აკონთა და მედავითნეთა წილ მესამედისა ნა-
 წილისა, ყოვლისაგან შემოსავლისა; მაშინ
 წმიდამან სოლომონ ჩულურეთელმან, ლიქენი-
 თა და კრუობითა გამოუცხადნა ქურუმთა
 მათ სიტყვა იგი წმიდისა სახარებისა, რომელი
 იტყვის: „ღირს არს მუშაკი სასყიდლისა“!
 ხოლო წმიდა იგი იოსებ ნავთფულელი აღა-
 ხენიდა ბაგეთა თვისთა და იტყოდა, ვითარმედ
 უმჯობეს არს განშორებათ წრისაგან მათ მე-
 დავითნეთათა ოთხისა კაცისა, რომელნიცა
 აღამხედრებენ ქურუმთა ზედა ყოველთა მე-
 დავითნეთა. ხოლო წმიდა იგი ნესტორ მთა-
 წმიდელი სწვდა წმიდასა წვერსა დიდუბის ქუ-
 რუმისასა და ზრახვიდა ვითარ მან, ბოროტმან
 და არა წმიდამან სულმან, განქიქნა საქმე იგი
 იარმუკელისა მედავითნისა გოგიაშვილისა და
 უგულბელჰყო იგი, და დასტოვა მშვიერ, გვე-
 ბულ და წყურვილეულ კოლითა და პირმშო-
 თითა მისითა.

აწ დადგა დრო იგი განცდისა და ქურუ-
 მთა მათ დაივიწყენს მცნებანი თვისნი და მთა-
 ვარ დიაკონთა და მედავითნეთა თვისთა წაარ-
 თმიდენ მცირედსაცა მას, რომელიცა მისცნეს
 მას შარშანდელსა წელსა და კვალათ სტირო-
 დენ მეფსალმუნენი და მთავარ დიაკონნი იგა-

ნი და არა ესმოდენ ვედრება მათი ქურუმთა მათ. ცოლნი და შვილნი მეფსალმუნეთა მათ ვლიან შიშველ, ხოლო შვილნი ქურუმთა მათ სტაცებენ ლუკმასა პირით ჩვილთა მეფსალმუნეთა და გაუმადლარნი კუჭნი ქურუმთანი, კვალათ ივსებიან ყოველივე შემოსავლითა, რაიცა აქეს მათ მისჯილი ბრმათა მრევლთაგან, და მეფსალმუნენი იგი კვალათ ითმენენ შიმშილსა. ხოლო დიდი იგი, ღირსმან მამამან სოლომონ ჩუღურეთელმან, განიქიქა მუცელი წილითა მეფსალმუნისა თვისისა და ღირსი მამა პოლიევტ იარმუკელი ყოველსა კვირესა ყიდის ნამუსსა და სინილისსა თვისსა იარმუკასა მას, რომელსა ეწოდების: „სალდათთა ბაზარ“—და არა ჰვიეს ჭეშმარიტება და სიყვარული მცირეთლამი, რამეთუ კუჭნი ქურუმთა მათ, ვითარცა ზღვა, უძირო არს, ხოლო გულნი მათნი ქვა და სინილისი მათი გაყიდულ ოცდაათსა ვერცხლსა ზედა.

რომელთა ასხნენ ყურნი სმენად, ისმინეთ... ამინ.

ბლალოჩინი

მუშაბის სიმღერა.

შრამით და ჯაფით დასუსტებულნი
საქმეს ვადგებით დაღით რაჟრავსზე;
ჩვენ გვედგობება მუდამ დღე ქარხნის
საყვირის ხმასზე, საყვირის ხმასზე!...

რა გინდ ზამთარა მკაცრათ ეინავდეს
და უმეტებდეს ცივ სუსსსა ძალზე,
მაინც გავრბიავთ ქარხნებისაკენ
საყვირის ხმასზე, საყვირის ხმასზე!...

სხუეს ამ დროს სძინავთ ტკბილათ და მშვიდათ,
არ ეფიქრებთ მათ ცნობრებაზე;
მამგრად საღსს მხალათ გვეფერათება ძილი:
საყვირის ხმასზე, საყვირის ხმასზე!...

განცხრომის შვილნა, არა უშავს რა,
იძინეთ ტკბილათ, ნუ ფიქრბთ სხვასზე,
ვადრე სსვადგავთ გამოვიდვობებთ
საყვირის ხმასზე, საყვირის ხმასზე!...

მაშინ შეკრებთ და იოცნებებთ,
ნებაებთ, მხალათ წაწულზე,
სიმშვიდე სულ მთლათ დაგვეკრებათ
საყვირის ხმასზე, საყვირის ხმასზე!..

ი. გვან—ძე.

ხ მ ა ც ი ხ ი ღ ა ნ .

(წერილი თფილ. საგუბერნ. ციხიდან).

ვინც ციხის ცხოვრებას გაცნობია და ტუსალობა გამოუტია. მხოლოთ, ასეთმა პირმა იცის, თუ რა რიგათ საქიროებს ხაზოგადოთ ტუსალი მატერიალურ დახმარებას. ვისაც გარედან ყავს დამხმარე, მას შეუძლია შედარებით ადვილათ აიტანოს ციხის სასტიკი რეჟიმი, მარა სამწუხაროთ უმრავლესობა მოკლებულია ასეთ დახმარებას. ციხის ადმინისტრაციის მიერ ტუსალთათვის დანიშნული საქმელი და ტანისამოსი კი ოდნავაც ვერ აკმაყოფილებს მათ მოთხოვნილებას. საცოდავ მდგომარეობაში იმყოფებიან დღეს განსაკუთრებით ადმინისტრაციულათ წოდებული ტუსალები. მათ შორის ბევრი ისეთიცაა, რომ ფეხებზე არაფერი აცვია და ტანზე საზაფხულო ბლუზის ამარაა. ქვეშავეები ხომ მესამედსაც არ აქვს. ესენი იგზავნიან ცივ ქვეყნებისაკენ. თუ რა გაჭირვება მოვლით მათ გზაში, ეს ადვილი წარმოადგენია.

დღეს-დღეობით ლეგალურათ*) აღარ არსებობს თფილისში ისეთი საზოგადოება, რომელსაც მიზნათ ქონდეს გაჭირვებულ ტუსალთა დახმარება; ამიტომ საქიროა ამ მეტათ საქირო საქმეს ყურადღება მიაქციოს საზოგადოებამ.

ვინ არ იცის, რომ ტუსალები მოკლებულია სულყველაფერს, რაც კი ადამიანისათვის უძვირფასესია. ღარი ისედაც დაჩაგრულ და აუტანელ მდგომარეობაში მყოფ ტუსალებს უსიძვიროდ ყვლეფს თფილისის საგუბერნიო ციხეში ერთი ტუსალთაგანი—ბ-ნი არტემ დონიევი. საქმე ისაა, რომ ტუსალებს აქვს თავის უფლებაში ციხეში დუქანი, რომელიც

*) წითელი ჯვრის საზოგადოება, რომელიც დღემდის არსებობს, თითქმის არავითარ დახმარებას არ იძლევა, რადგან დღეს საშვალეა არ აქვს შეკრების შეწირულება მთავრობისაგან ნებადაურთველათ.

დიდი ხანია დონიევი ჩაიგდო ხელში იჯარით თვეში ოც მანეთით. წინეთ დუქნის მთელი მონაგები ხმარდებოდა ხელმოკლე ტუსალებს, დიდი შეღავათსაც აძლევდა მათ, ახლა მხოლოდ ეს 20 მანეთი და ხმარდება ამ საჭიროებას. და ეს დუქანი ბ-ნი დონიევს გაუხდია თავის ჯიბის გასასქელებლათ და ყველაფერს ისე ყიდის ტუსალებზე, როგორც მას მოესურვება. არა ერთხელ გააფრთხილეს ტუსალებმა ბ-ნი დონიევი, მარა მან უარესი მუხრუჭი მოუჭირა მათ. ვინ იცის, კიდევ სანამ გასწევს ასეთი მისი თავგასულობა, თუ რამე ზომას არ მიმართეს ტუსალებმა. ბ-ნი დონიევი, როცა თავისუფალი იყო გარეთ, ცნობილი იყო როგორც ტიპიური ჩარჩი და ანგარების მოყვარე, რის გამოც ის ციხეში ზის. მარა მან თავის ხელობა არც აქ მოიშალა და ისე ოსტატურათ ცარცვავს ტუსალებს, რომ ვერ წარმოიღვენთ. მას მხარს უშვენებს კიდევ მისივე ჯურის ტუსალი ბ-ნი წ—ლი, რომელიც დაჯილდოვებულია განსაკუთრებული უფლებებით და თავის თავს საგუბერნიო ციხის გენერალ-გუბერნატორს უწოდებს. და მართლაც ეს სახელი ტყუილათ როდი დაარქვა თავის თავს. ვიმეორებ რომ საჭიროა ტუსალებმა ალაგმონ ეს ორი ვაჟბატონი და დუქანი ჩააბარონ უფრო საიმედო თავიანთ ამხანაგს. ამასთანავე შევნიშნავ, რომ ხსენებულ დუქანს შეუძლია თვეში 50 მ. სარგებლობა მიკვს ტუსალებს და სანოვაგეც უფრო პირიანათ მიაწოდოს.

ვინ გან.

„ქალის“ ფოსტა.

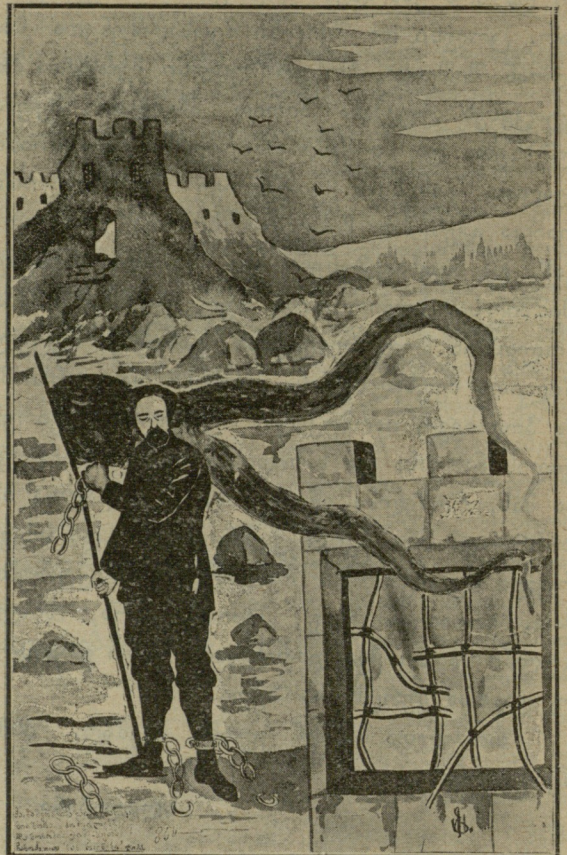
ფოთში—ჯერ ახალ—დას. თქვენი ლექსი არ დაიბეჭდება, რადგან არც ლექსთა-წყობა ვარგა და არც შინაარსი.

ოზურგეთში—აჯი აღქაჯს. თქვენი წერილი არ იბეჭდება, რადგან სწორეთ იმავე საგანზე ჩვენ უკვე დავბეჭდეთ 4 №-ში. მოგვაწოდეთ მასალა.

„მ შ მ ა კ ს.“

„კოკასა შიბან რაცა დგას, იგივე წარმოდინდების“.

ჩემო კუდიანო პაწაწინტელა „ემმაკო“, წავიკითხე თქვენ მიერ წამონთხეული უძლური ლანძღვა-გინება! მე ვპვი არ მქონებია არასოდეს, რომ თქვენ მეტი არაფერი იცოდით და რომ თქვენი „იუმორიც“ მხოლოდ და მარტო ასეთი მასალით ბეუტავდა ჩვენ, რა თქმა უნდა ვერ შეგედრებით თქვენ ლანძღვა-გინებაში ვერც პროზით და ვერც პოეზიით და, რომც შეგე-

თავისუფლება.

დრებოდეთ, თავს ნებას არ მივცემთ, რომ თქვენი ეშმაკური პიროვნების დაფასებით მკითხველ საზოგადოებას დრო დავაკარგვიოთ. თქვენი პიროვნება, როგორც სრული არარაობა საზოგადოებისთვის, როგორც განხორციელებული უფიცობა, დავიწყებას უნდა მივცეს. ხანდახან შეიძლება თქვენს კაპეიკიანების ქარხანას „ემმაკის მათრახს“ შევეხოთ, როგორც თქვენს სავარჯიშო გაზეთს, და კვლავ ლაფიც დაგასხათ თავზე თქვენ, როგორც მის სულის ჩამდგმელს, როცა ეს საჭირო და აუცილებელი იქნება.

რაც შეეხება იმას, რომ თქვენ „ჭალარას“ წერილები ვერ გავიგიათ, ამას რა გაეწყობა! სამწუხაროა, მარა თქვენს გოგრას დააბრალეთ... ინუბეშტთა თავი იმით, რომ დიდებული პოეტები, როგორც თქვენ ბძანდებით, მეცნიერებას ვერ ითვისებენ ხშირათ. თუ მართლა არ იშლით და თქვენი გოგრის ცარიელი სივრცე პოლიტიკური ეკონომიით გინდათ ამოავსოთ,— გირჩევთ ისევ „ჭალარას“ მიმართოთ, რადგან იმას თქვენისთანა უნიჭო ბევრი გაუსწორებია.

რედაქტორ-გამომც. პლატონ გაჩეჩილაძე.